

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležnike „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5, — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvo Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje enostopna petitrste za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglassne primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede opoldne. — Nezaprtje reklamacije so poštnine proste.

Zahvala.

Cenjenim volilcem kozjanskega, brežiškega in sevniškega okraja se iskreno zahvaljujem za zaupanje, ki so mi ga izkazali dne 21. t. m. s tem, da so oddali za me svoje glasove. Obetam, da se bom trudil, z neumornim delom poplačati izkazano mi zaupanje.

Na krščansko delo za slovensko ljudstvo!

Dr. Franc Jankovič,
deželni poslanec.

Na tretji slovenski katoliški shod!

Velikanska bo udeležba na III. slovenskem katoliškem shodu v Ljubljani. Že dosedaj se je prijavilo nad 7000 udeležencev, ki imajo že vsi vstopnice. Jako mnogo bo zastopanih društev, drnštvenih zastav je že okoli 40 prijavljenih; nekatera društva pošlejo pevske zbore.

Slovenski Štajerci! Pohitimo tudi mi v velikem številu na katoliški shod v belo Ljubljano! Ne zaostanimo za drugimi deželami! Pokažimo z veliko udeležbo svojo vzajemnost z brati iz drugih slovenskih krovov.

Štajerci se odpeljemo z vlakom, ki gre v nedeljo dne 26. t. m. ob 5. uri 35 minut zjutraj iz Maribora. Udeležniki na posameznih postajah se nam pridružijo. S tem vlakom se pripelje tudi šoštanjska narodna godba!

Na veselo svodenje na III. slovenskem katoliškem shodu!

Zaupni shod v Mariboru.

Danes dne 23. t. m. se vrši shod spodnještajerskih in koroških zaupnikov v Mariboru, da se posvetujejo glede dogedkov v državnoburškem odseku za spremembo volilne pravice in glede nadaljnega postopanja naših poslancev v državnem zboru v tej zadevi.

Shod je sklican od „Slov. društva“ v Mariboru z odkritim in poštenim namenom, spraviti luč v vse zamotane dogodke ter za postopanje v bodočnosti doseči edinstvo in složnost.

Vsled tega smo bili seveda za shod ter tudi vabili nanj. V zadnjem času pa nam prihajajo poročila, da hočejo nekateri — in tega ni društvo krivo — izrabljati današnji shod za kako izjavo proti „Slovenski ljudski stranki“ ali pa proti III. slovenskemu katoliškemu shodu.

Za vsak slučaj že danes izjavljamo, da bi morali nastopiti proti vsakemu takemu sklepu, ki bi bil storjen v označenem smislu, in da ne moremo pripoznati shodu pravice, ustvarjati take sklepe.

Slovenskim udrom štajerskih krajnih in okrajnih šolskih svetov!

Deželno žensko učiteljišče v Mariboru izroča letos prvič ljudski šoli svoj materijal, prve kandidatnine pošilja v svet. Vsprico učnega načrta tega zavoda se je batiti, da ta materijal za slovenske ljudske šole nima dovolj znanja v slovenščini, da torej za iste ni sposoben. Z verodostojnega vira imamo zagotovilo, da še celo Slovenke isto znanje v materinščini, ki so ga z doma, z ljudske šole v

ta zavod seboj prinesle, tu pozabljo, zgubijo, kakor tudi ni milje na istem v prospeh slovensko narodnemu razvoju gojenk. Ker je pa vspeh šole predvsem odvisen od kakovosti učiteljstva, opominjam krajne in okrajne šolske svete na veliko nevarnost, ki preti naši ljudski šoli, če se na istej učnega jezika nevešče, narodno mlačne ali celo sovražne učiteljske moći nastavlajo. In to se bo zgodilo, če ne bedimo, če spimo! Zakaj če hoče kakokrajni glavar koga na gotovo šolo, kjer je kakšno nedeficitivno mesto prazno, s posebnih namenov spraviti, podeli se mu ista služba prezidjalno; dā, še ce'o definitivno nameščanje se tako n'postavno čeče prepreči. Glavar namreč naroči, da se dotčemu „ljubljencu“ kar v pisarni napiše dekret in s tem je nastavljen. To pa, ker okrajni šolski nadzoraik rad ali nerad kot vdani služba svojega gospoda ve, da mu je molčati, ker on na tak način včasih sam glavarja posnema in pa ker okr. glavar sam tudi ve, kaj mu je formalno še storiti: on bo namreč v prihodnji seji okrajnega šolskega sveta med svojimi prijavami mašomarno naznani, da se je ta in ta kot snplentna ali provizorična učiteljska moč na šoli že namestila in v navzoči člani bodo molče tako imenovanje odobrili.

Tako je ljubljene na varnem, ne da bi bila služba v smislu § 1 dež. zak. z dne 17. maja 1877 št. 15 razpisana, torej ne da bi se bila konkurenca omogočila, ne da bi bil kraj. šol. svet v smislu § 5 istega zakona svoje mnenje o prošnikih izraziti mogel, ne da bi bil razun okr. glavarja in okr. šolskega nadzornika kateri član okr. šolskega sveta spričeval, kvalifikacijo prošnika pred oči dobil, ne da bi bil v smislu § 14 cit. zak. in § 27 točka 8 dež. zak. z dne 8. februarja 1869 št. 11 okrajni šolski svet (to je sklepna ta korporacija v seji, ne pa njen predsednik sam) službeno mesto nestalno namestil, oziroma ne da bi bila ista korporacija v smislu § 5 naredbe štaj. dež. šol. sveta z dne 27. novembra 1902 št. 12. 215 suplenta (suplentinjo) nastavila bila — marveč okr. glavar kot predsednik okr. šol. sveta, pod tak knivši zadevi nikakor ne obsto-

človek ima svoje ugodnosti in prijetnosti, vsakaterga pa tlačijo tudi neugodnosti in težave.

Katoliški duhovnik nikakor ni izzet od tega splošnega pravila; da, celo prvo mesto zavzema v tem oziru med drugimi ljudmi. Glej, kaj je v našem duhovniškem stanu žalostnega in veselega, kaj težavnega in zveličavnega, kaj napornega in tolažjivega!

1. Prostost, storiti, kar se komu zljubi, vobče štejejo med najimenitnejše dobrine tega življenja. To mnenje pač nikdar ni bilo tako globoko ukoreninjeno v sreih človeških, kakor ravno dandanes, ko odmeva beseda prostost iz vseh ust, pa se premeljeva po raznovrstnih zborovanjih, knjigah in spisih. Ne redkom pa se zamenjuje prostost z brezmejno razuzdanostjo, ki preobrača pravi red v stvarstvu.

Stališče katoliškega duhovnika je ravno, kar se tiče prostosti, na videz zelo neugodno. On se namreč mora skrbno varovati ne samo vsega, kar je po božjih in človeških postavah prepovedano, tudi ne samo onega, kar ima na sebi kakoržekoli znak lahkomiselnosti ali pa ničemurnosti; marveč on si mora tudi mnogo takega odreči, kar je poštenemu možu med svetom dovoljeno. Duhovniku je naravna svoboda na raznovrsten način omejena po cerkvenih postavah in po terjatvah njegovega vzvodenega poklica.

Ta reč je obče znana, in ni, da bi natanje o njej govoril.

Ni ga namreč, ki ne bi znal, da so svobodi katoliškega duhovnika glede na njegove besede in dejanja mnogo ožje meje postavljenе, kakor človeku

drugega stanu. Duhovnik, zlasti pa še dušni pastir, je v svoji vesti ne redkoma zavezani, da se varuje najnedolžnejših stvari, ako se o njih slabo sodi, ali pa se zdi, da bi mogle biti povod pohujšanju za bolj slabotne. Jasno razpravlja o tej reči sv. Pavel v svojem prvem listu do Korinčanov na osmem poglavju, ki sklepa z velepomembnim stavkom: Če jed pohujša mojega brata, ne bom jedel mesa vekomaj, da svojega brata ne pohujšam. (I. Kor. 8, 13).

In sveti Tridentinski zbor, opominjajoč klerike, poklicane v delež Gospodov: naj tako uravnajo svoje življenje in obnašanje, da se ne bo opazovalo na njih nič, kar bi ne bilo resnobno, zmerno in sveto: brez pomisleka trdi, da so tudi malenkostni pregreški pri njih primeroma zelo veliki. (Seja XXII. pogl. 1. o reformaciji). O kolikatolika omejitev zlate prostosti!

Se večjega pomena, kakor do sedaj povedano pa je to, da je katoliško duhovništvo po ostri postavi zavezano, živeti vzdržno in deviško-čisto. Nasvet božjega Zveličarja, nauk apostolov, vzugled svetnikov in pa trdno prepričanje, da more neozelenjeno, deviško duhovništvo najuspešneje delovati za vernost, poštenost in pobožnost: vse to je sveto Cerkev nagnilo, da zahteva od vseh, ki se posvetijo vzvišenemu mašniškemu stanu, deviško življenje, da terja neprestano čujočnost nad počutki, da zapoveduje nepretrgan boj zoper nagnjenja pokvarjene človeške narave. To je stvar, s človeškega stališča zelo težava, stvar, ki terja izredno utrjenost v čednosti!

Dalje prihodnjič.

LISTEK.

GOVOR

prevzv. g. dr. Mihaela Napotnik, kneza in škofa Lavantinskega,

v prvi javni seji škofijske sinode, na praznik sv. Kajetana, dne 7. avgusta 1906.

Vse premorem v njem, kateri medela močnega. (Filiplj. 4, 13).

Častiti dušni pastirji!

V tej prvi slovesni seji je moja vroča želja, govoriti vam svete besede, ki bi vam mogle koristiti z ozirom na mašniško življenje in na pastirsko službovanje. Vse besede, ki jih hočem zdaj govoriti, izvirajo samo iz tega edinega namena: pouspešiti kolikor moč svoje lastno in vaše in naših vernikov zveličanje. Govoril bom z božjo pomočjo o težkočah in prijetnostih življenja dušepastirskega, o bridkostih in sladkostih življenja duhovniškega.

Moj nauk ni moj, ampak tistega, kateri me je poslal. (Jan. 7, 16).

V Gospodu ljubljeni bratje in sinovi!

Po grehu so naši prvi starši izgubili prvočno blaženost. Od tedaj je usoda zemljjanov taka, da nihče na tem svetu ne more vživati nekaljene sreče. Dobremu je pridejano hudo, veselje se druži z žalostjo, radost ima s seboj bridkost. Vsak posamezni

Današnja številka ima „Naš dom“ kot prilogo.

ječo nujnost, storil je to v svoji vsemogčnosti ne zmeniši se za veljavne zakonite in na edbene določbe, pač pa se rogajoč članom šolske oblasti prve in druge instance, ki se svojih pravic ne zavedajo.

Ker pa brez strabu pred zgubo lahko stavimo sto proti jedni, da so in bodo vse kandidatne mariborskega deželnega učiteljišča v posebni milosti pri vseh okrajnih glavarjih na slovenskem Štajerju, torej njih pristne zgoraj označene „ljubljenke“, ni kaj smelo, če trdim, da se bo iste skušalo prezidjalno našim slovenskim šolam usiljevati. Če je bil mogoč slučaj, da je deželni šolski svet potom premestitve iz službenih ozirov, toraj brez vpogleda krajnega in okrajnega šol. sveta v oprembo prošnje, samo za nemške šole usposobljenega učitelja na slovensko jednorazrednico kot voditelja definitivno premestil, kar je bilo v novinah čitati, bo okr. glavarjem ravno tako lahko ali še ložje na slovenske šole tudi iz slovenščine neizpitane kandidatne vrvati, nameščati, če se njim ta doslej protekcijski, odslej pa še germanizaciji dobro služeči modus oddaje — to je pravi izraz — nestalnih učiteljskih služb iz rok nezvine.

V to svrhu pa naj:

1. vsak krajni šolski svet sporoči svojemu okrajnemu šolskemu svetu sklep, da zahteva razpis vsega vakantnega učiteljskega mesta na šolah svojega področja, torej da se brez razpisa, izvzemaši substancije, nič ne sme namestiti;

2. vsak okrajni šolski svet sklene:

- a) vsako izpraznjeno učiteljsko mesto v okraju se mora razpisati,
- b) nameščanje definitivnih služb vršiti se ima le v sejah okr. šol. sveta,
- c) nobeno prezidijalno imenovanje se kot nezakonito ne odobri več naknadno, ker je v zakonu skrbljeno, da se razun mesečnih rednih sej okr. šolskih svetov v nujnih slučajih tudi izvanredne seje lahko sklicejo, toraj vsako imenovanje v seji zvrši.

3. kjer so pa slovenski člani v okr. šol. svetu v manjšini in se predstojiče ne sklene, zahtevati morajo ti vpogled v oprembe vsake prošnje, to pa predvsem, če se ima imenovanje samo naknadno odobriti, ter morajo dvigniti svoj veto, če se hoče ali je hotelo na slovensko šolo iz slovenskega jezika neaprobirano moč imenovati.

Če bi se pa kje na tak veto ne oziralo, ali bi se taki ali sploh kateri storjeni sklepi od strani predsednikov okr. šol. svetov ali nadzornikov prezirali, ne nasvetujemo slovenskim članom pasivne rezistence, obstrukcije v sejah ali celo eksodus, ker s tem se slovenski šoli le škoduje, marveč kličemo: na dan s takim gradivom, v časopisje ž njim in skrbelo se bo, da se na primernem mestu primerno poropoči ter tako prepreči, da bob v nebo ne zraste, in doseže, kar nam po zakonu gre.

Narodnost in rodoljubje sta nam ta poziv na rekovala, Slovenci v šolskih zastopih, vi storite pa svojo dolžnost!

Pripomba uredništva: Slovensko štajersko časopisje naj ta poziv ponatisne, da vsi slojevi složno nastopijo, tozadevne sklepe v njem prijavljajo.

Ne kradi!

(Resnična dogoda. J. K. Tyl.)

(Konec.)

Paznika je jok nekoliko omečkal in mislil si je: „Popolnoma skvarjen še ni ta fant.“

Začel ga je torej spraševati, kaj pomenijo oni groši, o katerih je prej govoril, zakaj je tu spal pod milim nebom in druge take stvari. Pavel je odkritoščeno vse povedal, kar se mu je prejšnji dan dogodilo in prepričevalno je zatrdil na koncu:

„Prav res, niti krajevca nisem več potrošil, kot sem rekel, ves ostali mojstrov denar imam še tu pri sebi.“

Segel je v žep, da bi pokazal pazniku ostalo sveto, toda — o demarju ni bilo ne duha ne sluga. Hipoma je videl Pavel sinočnega prijatelja v pravi luči. Spravil ga je seboj v krēmo, ga tam opijanal in mu vzel denar ter ga nato pustil na cedilu.

Nov potok solza se je vili Pavlu po obrazu, ko je zaman tipal po žepih in iskal denarja. Pazniku pa se je to početje zdele sumljivo in misleč, da ga hoče deček malagati, je zakričal nad njim:

„Čakaj, slepar, te bom že naučil ljudi za nos voditi — pojdiva!“

S povečeno glavo je stopal Pavel pred paznikom proti mestu. Naproti jima je prišel čez malo časa policaj, ki je na paznikovo priporočilo prevzel dečka v svoje roke.

Pavel je sploh komaj vedel, kaj se godi ž njim. Spomnil se je svoje matere, kaj bi rekla, če bi ve-

Razne novice.

* Cesar je pomilostil 47 kaznjencev. Od teh je eden v Mariboru, 6 v Begunjah.

* Prejšnji vojni minister umrl. Edmund pl. Krieghamer, ki je vodil 10 let vojno ministrstvo, je dne 21. t. m. umrl.

* Sadni sejmi v Gradcu bodo dne 3. in 4. oktobra in 6., 7. in 8. novembra.

* Tečaj za sadjarstvo in zelenjarstvo se bo vrnil na sadjarski in vinarski šoli v Mariboru od 17. do 22. sept. Udeležiti se ga sme 30 oseb. Javači se je do 12. sept.

* Važno za konjerece. Posestniki mladih žrebcev, tudi žrebet, se opozarjajo, da država daje za rejo dobrih žrebcev podpore po 200 K na leto. Žrebce je treba takoj priglasiti žrebčarskemu oddelku.

* Treći slovenski katoliški shod. Posebnega vlaka ne bo v Ljubljano, ker se ni naznanih za poseben vlak potrebno število. Vkljub temu se je prijavilo k shodu že do zadnjega torka nad 300 Štajercov. Štajerci se odpeljemo v nedeljo dne 26. t. m. z vlakom ob 5. uri 35 min. iz Maribora. Tudi drugi vlaki se lahko uporabijo. Vožnja iz Maribora v Ljubljano na osebnem vlaku III. razred stane semintje 10 K 80 v. Kdor pride v Ljubljano in ne ve kam, naj se obrne do rediteljev, ki bodo imeli bele trakove. Deželni odbor je udeležnikom katoliškega shoda dovolil, da si brezplačno ogledajo deželni muzej, deželno gledališče in deželnozborško dvorano z galerijo. Ogledevanje se vrši v nedeljo popoldne.

* „Slov. Narodu“ v odgovor. Zaradi mojega uvodnega članka, ki sem ga bil priobčil v 32. štev. „Slov. Gosp.“ o novih šolskih počitnicah, meje „Slov. Narod“, glasilo kranjskih liberalcev, v svoji 185. štev. precej surovo in nesramno prijel. Imenuje me med drugim „znanega štajerskega Slomškarja“, buduje se nad menoj radi dejstva, da sem v svojem članku odobraval kmečko stališče „Slov. Gosp.“ ter pride končno do zaključka, da učitelj danes sploh ne piše v „Slov. Gosp.“ Vem sicer, da je pri takih ljudeh, ki so preslepljeni s strastjo, in pri katerih so osebni napadi takorekoč na dnevnom redu, vsak boj brezuspešen, vsaka še tako pametna beseda le „bob v steni“; a da ne bodo mislili razsvetljeni gospodje pri „Slov. Narodu“, da smo učitelji res sami strahopetci in „bojazljiva kurentina, ki se pri vsaki priliki trese“ (kakor nam to ta učiteljstvu prepričazni (?) list v svoji 173. letosnjki štev. očita), bodi jim na tem mestu naslednje v odgovor: 1. Očitate mi, da sem „Slomškar!“ Na ta priimek sem pa res ponosem, le žal, da si imena „Slomškar“ povsem ne zasužim. Slomšek je bil imenitem slovenski pedagog, katerega pametna vzgojna načela bi morala prevezati zlasti dandanes delovanje vsakega slov. učitelja, saj ime „Slomšek“ izgovarjajo i drugi narodi s spoštljivostjo zbog njegovih velikih zaslug na pedagoškem polju. No, in

dela, kako se mu godi in srce mu je prešinilo kakor bridek meč. — —

Zopet je prosil in dvigal sklenjene roke, toda vse to ni nič pomagalo. Policaj mu ni verjel, finančni stražnik ga je imenoval prekanjenega tatiča, ljudje so postajali in se zgražali, kako silno sprjena je današnja mladina.

Pavla je peljal policaj na stražnico in od tam v ječ, kjer je bilo že precej maloprdežev zbranih, ki so imeli na vesti najrazličnejše pregrehe. Z divjim krohotom so sprejeli Pavla v svojo sredo. Začeli so ga najprej spraševati, zakaj jih je prišel tudi on obiskat, začeli so zbijati ž njim šale, preklinjati policijo, žugati bogatinom, ki delajo, kar se jim poljubi, in reveže zatirajo, kjer morejo. Govorili so tudi nesramnosti, kakršnih Pavel še svoj dan ni slišal in sam ni vedel, ali sanja ali je resnica.

Mojster Loboda je nestrpno pričakoval onega dne proti večeru, kdaj se povrne Pavel in prinese toliko zaželeni denar. Ura je minevala za uro, a Pavla ni bilo. Mojster je postajal nejedoljen, nad vse togotno pa je bila žena.

„Vrat bi mu zavila, temu pretepenemu glavenu,“ kričala je, ko sta že odvečerjala in se spravljala k počitku. „Takoj mora cd hiše, ta nepridiprav.“

„No, no, kdo ve, kaj se mu je pripetilo,“ izgovarjal je mojster Pavla, „morda so ga ožulili čevlj in je moral ostati pri sodniku čez noč, jutri bo pa prišel.“

A ko Pavla tudi drugi dan do opoldne ni bilo, se je tudi mojster maveličal čakati. Poslal je k sod-

če je ime „Slomškar“ toli nečastno, čemu pa ste potem i vi Narodovci leta 1900 s toliko navdušenostjo na Ponkvi obhajali stoltnico tega našega duševnega velikana? Morda samo zavoljo lepšega? 2. da je stališče „Slov. Gosp.“ kot kmečkega lista glede novih šolskih počitnic povsem korektno, to naglašam danes znova. „Vsak po svoje“ pravi „Slov. Narod“ sam v dotednici svoji notici. Če je „Slov. Gosp.“ list kmetov, tedaj bode pisal gotovo v njihovem, ne pa v njim nasprotuem smislu. Zastopa li liberalni „Slov. Narod“ interes klerikalcev in „Slovenec“ kot klerikalni list interes liberalcev? Čudni ljudje! 3. Učitelj (kot liberalec) torej ne piše danes v „Slov. Gosp.“, ker je to klerikalni list! Zakaj pa „dandanes?“ Jeli zastopal ta list kedaj drugačna načela? Sicer pa mi dovolite — slavn gospodje — tukaj samo eno vprašanje: Zakaj pa je postal liberalec vseh liberalcev, dr. Tavčar, svoje delo „Slov. pravnik“ po klerikalni družbi sv. Mohorja v svet? Gotovo za to, ker je vedel, da pridobi le tem potom svoji knjigi čim največ čitalcev. 4. Pravite, da v zadevi šolskih počitnic „Slov. Gosp.“ ne bom izpreobrnil. Tega tudi nisem namegal. A povem vam, da bi se mi to gotovo prej posrečilo, kakor pa vas „Narodovce“ prepričati o deljstvu, da je grdo in nesramno, ako napada list ljudi, ki mu niso storili nikoli nič žalega. Sploh pa: Ker delujem javno, se tudi javne kritike ne bojim; začrtal sem si pot, po kateri bom hodil i v prihodnje mirno in dosledno naprej. Kot učitelj bi rad koristil tudi izven šole s peresom, zato bom stal kakor doslej i v bodoče kolikor možno izven političnih strank. Dovoljenja, smem li pisati v ta ali oni list, pa ne bom prosil nikogar, najmanj pa gospode pri „Slov. Narodu“. In še tole: Debelo kožo imam, pri tem pa čisto in mirno vest, in če misli kdo, da me spravi s svojimi napadi z ravnotežja, se pač zelo moti. Brez orožja me sicer ne najdete nikoli, a to orožje bode — resno delo, kateremu hočem, če Bog da in sreča junaka, tudi zanaprej posvetiti skromne svoje moči.

Anton Kosi.

Mariborski okraj.

m Političen shod v Framu bo v nedeljo dne 26. avgusta popoldne po večernicah pri gosp. Gertu. Na shodu govorita gg. Robič in dr. Rosina.

m Devica Marija v Puščavi. Petindvajset letnico zakonske sreče praznovala sta dne 15. t. m. Miha in Jozefa Gornjak. Se mnogo leta v milosti božji!

m Ogenj in toča. Od Sv. Barbare pri Mariboru se nam piše: V četrtek 16. t. m. privihrala je nevihta od juga z obilnim dežjem in gromom. Ob tričetrt na 6. uri popoldne vdari v hišo Šimona Nipiča v Sp. Koreni ter jo popolnoma vpepel. Hišo je imel zavarovan za 440 K, a škode pa ima nad 800 K; edino sreča njegova, da si je tudi zavaroval premičnine, t. j. hišno opravo, obleko, perilo

niku vprašat, če je Pavel tam, a zvedel je, da je Pavel dobil denar in takoj odšel nazaj. V mojstru je zavrelo. Ko pa je zvedel popoldne, da je Pavel že na policiji zaprt radi nepoštenosti, je prikipele v njem jeza do vrhuncu. Sram ga je bilo in še težje je poslušal ženino očitanje, češ, kakoga nepoštenjaka je trpel v svoji hiši in mu šel še tako na roko.

Vendar pa se mu je vzbujalo v srcu sočutje s Pavlom in skoraj neverjetno se mu je zdelo, da bi bil postal kar v hipu — tat. Rad bi ga bil zagovarjal, a ni si upal tega nasproti togotni ženi. Pustil je torej Pavla v roki pravice, naj se zgodi ž njim karkoli že.

Sodnija je obdržala Pavla teden dni v preiskovalnem zaporu in na teden dni je bil tudi obsojen radi goljufije. Zaman je zatrjeval svojo nedolžnost, izgovarjal se na svojega neznanega spremjevalca — mislili so vsi, da je vse to le izmišljeno, da bi prevaral sodnike.

In tako se je zgodilo, da je šel Pavel v ječo sicer pošten, a iz nje je šel kot skvarjen tat.

Zgledi, ki jih je imel štirinajst dni okrog sebe, strupene besede tovarišev, njih zapeljevanje — vse to je zastrupilo srce in skvarjeno seme, zasejano v njegovo srce, je kmalu poginal tudi skvarjene sadove.

Ko je prišel iz ječa, ga Loboda ni maral k sebi, češ, da za tatove pod njegovo streho ni prostora. Sklenili so torej, da ga pošljejo po odgonu domov. Toda kako naj stopi radi tativne četudi po nedolžnem obsojeni sin pred očeta poštenjaka?

„Oče te ubije, ko te dobi pred oči“, dejal je Pavlu v ječi tovariš in se zasmehal s surovim smehom. „In če te samo pretepe, kaj boš počel

in zrnje itd., za to dobi lepe novce. — V soboto zvečer 11. t. m. ob pol 9. uri prihrul je grozen vihar s ploho in točo, ki je prišla od Šmarjet ob Pesnici, tolka po Vinički vasi, Jablancah, Zg. Voči, Dolgih njivah, severni del Žikare, Zavrh, Rogoznica, Bišečki vrh in dalje proti Polenšaku. Škoda je velika, posebno na ajdi in grozdju, kjer je $\frac{3}{4}$ do $\frac{9}{10}$ vzel. Vsemogočni, varuj nas nezgod!

m Sv. Barbara pri Mariboru. Dne 15. t. m. je posestnik Feliks Satler učil voziti svojega mladega konja; ker je že nekaj znal voziti, vsede se njegova žena s 5 letno deklico na voz. Ob strimi cesti nad Bračičem se izogne prišedšemu vozniku na strmo obrežje, pod katerem leži vinograd. Ali konj se nekaj vstrasi, vrže pri uzdi držečega gospodarja po strmini, a voz z ženo in dekletom se prekuene na brajde tako nesrečno, da je dekle priletelo z glavo na kol, ki ji je lice razparalo in desno oko uničilo, a materi se je zlomila roka. Takoj so se morali podati v Maribor, deklico so pa peljali v Gradec.

m Pogorela je 15. t. m. hiša gosp. Ivan Leskovar in svinjski hlev g. Jakob Kolarčič v Gorici. Nesreča sta za manjšo svoto zavarovana kakor znaša škoda. Čuda je, da je ostala Ducmanova hiša. Posebno zahvalo moramo izreči Jožefu Koren in Ivanu Lenart, ki sta neustrašeno polivala slavnato streho hiše Ducmana, ter jo obvarovala, akoravno je dva metra proč od nje najhujše gorel svinjak Ivana Leskovar. Tudi drugi možje so vrlo pomagali.

m Sv. Ilj v Slov. gor. Gotovo si vsi cenjeni bralci "Slov. Gospodarja" in prijatelji slovenskega Šentilja že misljijo, zakaj neki ni nobenega poročila o veliki sokolski veselici. Vidite, tako se godi, ako ima kak list preveč poročevalcev v kraju: drug se zanaša na drugega — list pa ne dobi nobenega poročila. Pozno je sicer že, a naj še se enkrat vzbude veseli spomini pri vseh, ki so se z nami veselili, čustva bridkega očitanja pa v srcih vseh, ki so nam kakorkoli nasprotovali. Šentilj, krasen že brez kinča, nadel si je za slavnost novo praznično obleko, kakor je še ni nikdar nosil. Hiše in drevesa, vse je bilo v slovenskih zastavah. Ljudje, ki so zjutraj prihajali v cerkev, so postajali in gledali in solze veselja so porosile marsikatero lice. Zato pa je tudi vse, staro in mlado, s svetim narodnim navdušenjem prihitelo popoldne na veselico. Vlaki pa so nam pripeljali mile goste iz celega slovenskega Stajerja. Nebrojne množice došlih gostov je v jedrnatih besedah pozdravil g. A. Hauč, župan iz Čiršaka. Z godbo na čelu se je pomikala proti slavnostnemu prostoru procesija, kakor še je Šentilj ni videl. In kaj naj rečem o sprejemu v Šentilju? To si moral videti na lastne oči in slišati na lastna ušesa — dopovedati se ne da. Velike množice so napravile špalir, dekleta v narodni in beli noši so stala v oknih. Ko pride procesija do prvih hiš, zatori gromoviti "Živio" in "Na zdar"-klici, od obe strani v gostih oblakih padajo cvetlice . . . Kaj tako prisrčnega in galjnivega pa še nisem videl, tako je reklo Sokol, tako tudi vsak gost. — Na

doma? Saj si ne boš upal med ljudi, ki bodo s prstom kazali za teboj, češ: tat, tat!"

Te besede so zvenele Pavlu po ušesih, ko ga je spremljal policaj proti domu. Prepričan je bil, da se mu bo res tako godilo in sklenil je, da rajši poskusiti vse drugo prej, kot pa da bi šel domov. Ubiti se ne da — boljše je zbežati. In zgodilo se je tako. Kot bi trenil, svignil je s ceste po polju in jo ubral čez drn in strn proti bližnjemu gozdu. Policaj je kričal in tekel za njim — toda kje je bil že brzonogi Pavel.

Bežal je dolgo časa kot zajc, dokler se ni čutil popolnoma varnega. Sedel je v bladno senco in čakal, da se je zmračilo.

Ko je legel mrak na zemljo, jo je mahnil počasi spet proti mestu. Poiskal je krčmo, kamor ga je prvič tako nesrečno speljal neznani zapeljivec. Danes jo je mahnil tje prostovoljno — ker sila kola lomi. Našel je tamkaj zbrano družbo dvomljivih ljudi in ker ni vedel drugega rešilnega sredstva, se jim je pridružil, jih prosil za pijačo in obljudil, da jim bo za to hvaležen, kakor bo mogoče. Hudobneži so spoznali njegovo prebrisanošč in urenost, ga z veseljem sprejeli v svojo sredo kot učenca in obenem tudi pomočnika. Še isti večer jim je pomagal vlotiti v prodajalnico bogatega trgovca.

* * *

Vse to je popisano po besedah Pavla samega, ki je takoj drugi dan bil zopet v rokah pravice. Obsojen je bil vsled uloma in tativine na osem let težke ječe. —

slavnostnem prostoru bil je postavljen velikanski oder za telovadbo. Tukaj je pozdravil došle goste šentiljski župan g. Thaler v imenu slovenske občine in šentiljskih Slovencev sploh. Govoril je še načelnik celjskega Sokola g. Jože Smrtnik i. dr. Nekaj novega je bila za nas telovadba. Ljudje se kar niso mogli načuditi spremnosti čilih Sokolov pri prostih vajah in na orodju. Po telovadbi se je začelo prav veselo življenje na Celcerjevem vrtu. V lepo okinčanah šotorih so ti vrle narodne gospe in dekleta ponujale vsega, s čim si hotel potolažiti glad, g. Celcer pa je priskrbel, da smo imeli v oblici žlahtne kapljice in izbornih topnih jedil. Godeci so marljivo svirali, nastopali so pevci in vse je bilo zadovoljno in veselo. Ko nisi za trenotek imel kaj poslušati, šel si lahko v menzarijo; ako nisi bil zadostni previden, obril te je "Kosmatodlak" prav pošteno in znabiti ti tudi pri ribjem lovu ni šlo veliko boljše . . . Le prehitro je prišel čas ločitve! Krepki "Na zdar" in "Na veselo zopetno svodenje" smo klicali v slovo čilim Sokolom in godba ter velika množica ljudstva jih je spremila na kolodvor. Prihod, veselica in odhod, vse se je vršilo v najlepšem redu. Nemci so se dali zastražiti z bajonetni — a ni bilo treba, ker na nje nihče še mislil n. Vobče se je veselica izborna obnesla v splošno zadovoljnost. Za to pa se imamo v prvi vrsti zahvaliti slavnemu celjskemu Sokolu. Veliko so se trudile gospe: Baumanova, Viherjeva, Geršakova, Spragerjeva, Potočnikova s pripravljanjem in prodajo jestvin, brhka slovenska dekleta z okinčanjem in razprodajo cvetlic in drugih reči, vrlji mladeniči s pripravljanjem prostora itd. — vsem gre najprisrčnejša zahvala. Vsem tem in drugim, ki so kaj žrtvovali, naj bo plačilo zavest, da so delali za dobro narodno stvar, za probuo in ohranitev slovenskega Šentilja. Bog povrni stoterno! Živel!

Sv. Jakob v Slov. gor. Zadnjič je poročal "Slov. Gosp.", kako skrbi naš občinski predstojnik Škoff za občinske ceste. Pred kakimi petnajstimi leti se je po dolgem trudu in mnogih prepirih zgradila cesta od cerkve naprej mimo "dvorce" sedanjega predstojnika. Bila pa je ta tudi krvavo potrebna, saj so ljudje in živali dobesedno obtičali v blatu; pa žalibog, ceste so napravili samo mali košček, menda niti za dva kilometra ne, in tako je ostalo vse pri starem. Po Srednjem, Malem in Gornjem dolu, kjer bi naj peljala nova cesta, so na cesti zlasti letos pri vedrem deževju mlačuže in celi prepadi, da bi bilo treba ob belem dnevu vzeti svetilnico že doli pri županu, da ne zajdeš k žabam, k v vedno večjem zboru proslavljajo skrb našega občinskega predstojnika za jakobške ceste! Pa ne samo, da se ničesar ne storiti za podaljšanje potrebne ceste, tudi že napravljeni del je že v tako žalostnem stanju, da ni popisati. Tje do svojega dvorca pusti predstojnik vsako leto nekoliko navažati, a dalje naprej je cesta popolnoma prepričena sama sebi. Nihče ne skrbi, da bi se kaj popravila, podložni kameni so že prišli na dan, povsod vidiš velike luknje, tako da je treba največje previdnosti, da si ne zlomis noge in pobiješ nosa; vozniki se pa kar prekrižujejo, predno zavozijo na to "cesto". Sedaj že imamo vozno pošto od Sv. Ilja preko Jarenine do cerkve sv. Jakoba. Oziralo se je pri tem tudi na vinske kupe, ki bi se lahko pripeljali s pošto. Kateri tujec si bo pa upal po sedanjih cestah se voziti v naše hribe? Slišal sem zadnjic, da je neki naš sosed rekel: "Presneti Jakobčani, kako dremljejo pri belem dnevu s svojim županom na čelu, da je občina tako zanemarjena!" Sami smo si krivi svojih slabih cest, svoje zanemarjene občine! Ganimo se že vendar enkrat, da so nam ne bodo sosedji smejavili! Saj bo to tudi naša največja korist! S Skoffom proč! Izvolimo si novega župana, ki bo bolj skrbel za občinske koristi. Volitve bodo kmalo, zato pa pozor!

Sv. Marjeta ob Pesnici. Nekaj iz starih časov! Ob hiši posestnika Alojza Knežar v Grušovi stoji starodavna lipa, katere deblo, ali bolje rečeno obod, kajti v sredi drevesa je že z obrežja izgledal dolbino, v kateri je prostora za več oseb, obod meri v obsegu sedem metrov ali 22 čevljev; na deblu so ob zemlji silne grbe in gube, ki so jih povzročila minola stoletja. Da ume starka govoriti, lahko bi nam razložila precejšen del zgodovine slovenskih trpinov. Vedela bi marsikaj nam pripovedovati izza dobe, ko so tukajšnji kmetje zdihovali pod težkim jarmom bližnje hrastovške grajsčine, — kako so žareli po tukajšnjih hribih kresovi, oznanjujoči prihod krvolčnih Turkov . . . A že davno je zakrila črna zemlje tlačitelje in tlačane, a lipa — še zeleni, in slovenski rod dviga ponosno svojo glavo! — Na posestvu župana V. Vérlič v Grušovi se nahaja griček, o katerem je dvomljivo, da ima svojo podobo od narave. Meri v znožju kacih štirideset korakov

in je pripližao pet metrov visok. Trdi se, da ima zgodovinski pomen. V ta namen nameravajo (kdo? Ne pripustite Nemcov!) preiskati njega notranjščino. O morebitnih uspehih bom poročal. — Ob domu Joz. Kmetič v Močni se nahaja ob nekdanjem velikem ribniku (njega površje meri okoli 50 oralov) bližnje hrastovške grajsčine, Pristava imenovanem, na južni strani majhna višina, koder je sedaj pašnik. Ondi se nahajajo v zemlji, ki je še sedaj na površju vsa razrita, temeljni zidovi nekdanjih obširnih stavb, o katerih pa že ljudska povestnica popolnoma molči, v znamenje, da so stavbe že zdavno razrušene. Le toliko je znano, da je imenovana zemlja bila nekdaj last hrastovške grajsčine.

Sv. Jurij v Slov. gor. Hvala vam vsem, ki ste se udeležili zadnjo nedeljo dne 12. t. m. naše mladeničke slavnosti. Prišli ste iz Maribora, od Sv. Jakoba, od Marije Snežne, od Sv. Ance, Sv. Benedikta, Sv. Lenarta, Sv. Ruperta in drugod. Saj vam ni žal, kaj ne, da ste prišli? Saj vas je v prisrčnih besedah pozdravil mladenič Rad. Voglar, ki je povdarjal, da kliče na resno, požrtvovalno delo vse mladeniče Bog, da jih kliče domovina. Franc Kokol je navdušeno prednalaš pesem "Domovini", katero moramo tem bolj ljubiti v srcu, tem bolj v dejanju, čem ostreje in drznejše jo napadajo sovražniki naši, pred katerim branimo vsako ped krasne zemlje slovenske, ki vedno kruha da pridnemu delavec. Te misli je lepo razvijal mladenič Anton Fanejd. Anton Brezner je opisal zlasti dve lastnosti, ki jih mora imeti slovenski mladenič, ako hoče koristiti svoji domovini. Biti mora veren, biti mora izobražen. Navduševal je mladeniče, da bremo dobre knjige, poučne, strokovno-gospodarske a tudi politične časnike. Le veren in izobražen mladenič je ponos svoji domovini. Glejte, to je sad mladiniškega truda, to je namen in pomen mladiniških zvez: vrgljati in izobraževati mladeniče, da bodo v svojem bodočem poklicu kot možje in gospodarji izvrševali svoje dolžnosti narodne v prid svoji domovini. Videli ste nadalje kralja Heroda, kako veličastno je sedel na svojem kraljevem prestolu, obdan s kraljevimi plaščem, s kraljevo krono na glavi, z žezlom v roki. Ali ste videli, kako trdrovratno je molčal, ko so ga ti preklicani študentje tako neusmiljeno dražili, da bi govoril in s tem zgubil stavo treh kron? Ali se niste prisrčno smejali? Seveda je prišlo potem vsled resnega zdravnikovega nastopa drugače, ki mu je pojasnil, da je to že moralno tako priti, da je bil kralj Gašpar ponizan, ker se je vedno visoko nosil. In tombola? Ali ste vsi dobili dobitke? Kaj ne, te preklicane številke, da so tako nagajive. Jaz jim že ne odpustim njihove hudomušnosti. In ali se vam je kaj dopadla prostovoljna dražba, katero je vodil gosp. Kramberger? Kako pač znajo ljudje nagajati drug drugemu! Pa peli smo si tudi. Se niste pozabili lepih pesmic? Zdaj pa mi povejte, ali ni bilo prijetno? Kaj ne, da prihodnjič zopet pridete od blizu in daleč! Da se torej vidimo zopet.

Sv. Anton v Slov. gor. Vendar enkrat je dobila naša cerkvica svojemu namenu primerno opravo. Slikarsko delo je za primeroma nizko nadgrado dovršil mojstersko domači umetnik g. Fr. Horvat v Gornji Radgoni. Letos je poslikal tudi cerkev: v Ljubnem, pri Sv. Miklavžu pri Ormožu in dve cerkvi na Prekmurščem.

Z drevesa je padel v Župetincih posestnik Andraž Hrnja pri obiranju jabolk. Poškodoval se je zelo močno.

Umrl je 15. t. m. v Andrencih mlad fant, ud Marijine družbe Jožef Zorman. N. v m. p.!

Ptujski okraj.

p Ptujiske novice. Dne 18. avg., na cesarjev rojstni dan, so ptujski Nemci zopet jasno pokazali svojo ljubezen do — Prusije! Splošno ogorčenje se je polastilo vsakega, ki še količaj čuti za Avstrijo, ko smo omenjenega jutra zagledali raz ptujske mestne hiše vibrati razun mestne stavbe le veliko izdajalsko frankfurterico. To je naravnost škandal za ptujski mestni svet! Mimogredeč so glasno obsojali to protidinastično in proti-avstrijsko demonstracijo; nekateri so rekli: Kaj takega je le v Avstriji mogoče! Še le ob kakih 10. predp., ko je bilo že minilo slovensko opravilo v mestni cerkvi, so uslužbenici na rotovžu raz balkona nekaj motali cesarsko zastavo, katero pa so kmalu spet odstranili, ko je začelo malo škropiti. Ko je bila zadnjič v sredini julija velika vesenemska telovadna slavnost v Ptiju, pri kateri so se ptujski Nemci ali bolje posilinemci navduševali za Prusijo, so vkljub dolgotrajnemu dežu cele tri dni visele frankfurterske cape iz rotovža in drugih hiš. Gosp. Ornig in mestni svet se pač silno bojijo, da bi se

jim kje prehlađila njih „ljubezen“ do Avstrije, katera (ljubezen) je že itak skrajno nadušljiva!

p Za čebelarje. Iz Ormoža se nam piše: Dne 8. avgusta t. l. je našel g. Josip Rajšp, nadučitelj na slov. okoliški šoli, v svojem za roj pripravljenem dunajskem panju čebele, katere so se najmanj že pred 12 dnevi zrojile v njegov panj. Čebelarji! poskusimo čebelariti z dunajskimi panji, morda se bodo v iste po vzgledu tega roja čebele same rojile.

p Dvojni požar smo imeli pri Sv. Lenartu pri Vel. Nedelji v zadnjem času. Dne 9. avgusta popoldne je med nevihto strela udarila v hišo Fr. Šamenjaka, želarja na Bresnici. Čvetero otrok je bilo samo doma ter so omamljeni popadali na tla. Ko je že gorelo, je pribitela mati domu, ter otroke rešila; drugo je vse zgorelo. Otroci so čez nekaj dni okrevali. Dne 16. avg. ob 4. popoldne je zopet na Bresnici začelo goreti pri gorični kleti Katarine Ozmec, kjer se je baje sosedni slaboumni in mutasti fantek igral z žveplenkami pod kapom, kjer so bile škope. Ogenj je bliskoma segel na sosedno hišo in blev Franca Dovečarja. Rešil je samo golo življenje. Pri tem bodi omenjen nenavaden slučaj. Pol ure pred nesrečo je posal F. Dovečar po spoved za svojo hčer Ivano. Z veliko težavo iz ognja rešena je pod milim nebom prejela zakramente za umirajoče, medtem ko je ljudstvo pridno gasilo.

p Hitrost c. kr. pošte. Dne 13. avg. je neka stranka oddala v Jarenini na pošto jerbas s počitno spremnico, naslovljeno na Ptuj, kjer je posiljatev dne 16. avg. srečno prišla v roke adresata. Če se pri tej dolgotrajni vožnji sadje v jerbasu pokvari, kaj more c. kr. pošta za to, saj je Jarenina od Ptuja oddaljena več tisoč kilometrov! Sploh se mnogi pritožujejo, da pribajajo poštne pošiljave s slovenskim naslovom skozi Pragersko silno počasi na svoj kraj.

p Sv. Bolzenk v Slov. gor. Dne 11. avg. ob 9. uri zvečer bila je buda ura pri nas ter je toča, posebno v Bišeckem vrhu, nekaterim posetnikom v vinogradu, na sadju ter na polju napravila veliko škode. — Dne 14. t. m. je umrl Simon Belec, posestnik v Bišu, star 72 let, po dolgi bolezni. N. v. m. p.!

p Sv. Tomaž pri Ormožu. Že več let čutila se je potreba, osnovati pri Sv. Tomažu denarni zavod, ki bi omogočil prebivalcem tukajšnje obsirne in lepe okolce dobivati posojila ter nalagati prihranjene denarje v domači posojilnici in si tako pribraniti čas, ki ga zgubijo s potom do 2—4 ure oddaljenih drugih denarnih zavodov. Ta želja napotila je tukajšnje vodilne osebe, da so storile potrebne korake ter vse potrebno oskrbeli, da smo osnovali „Hranilnico in posojilnico“ pri Sv. Tomažu, registrirano zadružno z neomejeno zavezno. Hranilnica in posojilnica je član „Zadružne zvezze“ v Celju, katera nam je vse potrebne stvari oskrbelna. Svoj prvi uradni dan ima branilnica in posojilnica v nedeljo dne 2. sept. ob 2. uri popoldne v gorenjih prostorih gostilne „Pri pošti“. Ob tej priliki bode tudi predavanje o potrebi in nalogi slovenskih posojilnic, zatoraj se vsi, ki se količkaj zanimajo za gospodarski napredok našega ljudstva, najljudnejne vabijo, da se tega predavanja udeležijo. Zadružni delež znača 10 kron. Posojila se dajo le zadružnikom in sicer na osebni kredit po 6% obresti. Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, naj bo ud zadruge ali ne, ter se obrestujejo po 4³/₄%. Načelnik branilnice in posojilnice je velezaslužni gosp. Janko Škerlec, c. kr. poštar in župan pri Sv. Tomažu, tajnik pa g. France Loparnik, posestnik v Koračicah, katerima gre zasluga za ustanovitev zadruge. Drugi udje načelstva so gg.: Franc Kosi, gostilničar in lesni trgovec pri Sv. Tomažu, Martin Dovečar, posestnik v Ruemancih, Jakob Majcen, posestnik na Sečnjih, Anton Munda, posestnik in župan v Bratonečicah, in Alojzij Majcen, posestnik v Mezgovcih. Pregledovalca računov sta: č. g. Jakob Caf, dekan pri Sv. Tomažu, in g. Vinko Ozmec, trgovec tam. Te osebe pričajo, da je vodstvo v najboljših rokah ter bode osnovani zavod mnogo koristil tukajšnjemu slovenskemu ljudstvu.

p Vurberk. Dne 26. t. m. ob 1. uri popoldne se vrši na Vurberku čebelarski shod, h kateremu se vsi prijatelji marljivih čebelic prav vljudno vabi. Teoretično poučevanje na podlagi lepih čebelnih podob se vrši v šoli, praktično razkazovanje pa pri grajčinskem čebelniku; poučeval bo čebelarski učitelj Janez Jurančič. Po končanem pouku se osnuje podružnica čebelarskega društva za Sv. Barbaro pri Mariboru, Sv. Martin pri Vurberku in Vurberk. — Torej pride vsi čebelarji, bližji in oddaljeni, več ko nas bo, več veselje bo.

Ljutomerski okraj.

I Iz Ljutomera nam je uposal okr. šolski svetovalce in ravnatelj, spošt. gosp. Janez Ev. Robič članek o novih šolskih počitnicah. Ker po našem mnenju članek vendarle premalo uvažuje gospodarske razmere kmečkega stanu z ozirom na nove počitnice, članka ne moremo priobčiti, pač pa izlučimo naslednji nasvet: „Da pa se v jesenskem času nekoliko odpomore kmetijskim potrebam, nasvetujem podaljšanje poletnih olajšav do 1. novembra. Tako podaljšanje poletnih olajšav bi gotovo imelo manj nedostatkov in pomanjkljivosti nego samo predpoldanski pouk, ki ga nasvetuje g. Kosi.“ Za najskrajnejši slučaj je sicer ta nasvet ugoden, vendar pa bi veljalo te olajšave le za 13 in 14 letne otroke, torej ne za vse otroke, in vsled tega nam bolj ugaja Kosijev predlog. Sicer pa prosimo kmete, da se sami izrečojo.

I Volitve pri ljutomerski okrajski bolniški blagajni bodo se, kakor se je minilo nedeljo oznanilo, zopet vršile in sicer volitve delegatov iz skupine delavcev prihodno nedeljo dne 26. avg., glavni zbor z volitvo načelnštva, nadzorstva in razsodiščega odbora pa drugo nedeljo dne 2. septembra t. l. vselej točno ob pol 9. uri predpoldan v Vaupotičevi gostilni v Ljutomeru. Kolike važnosti so te volitve za delavce, so tekomači pač delavci sami sprevideli in če bode se njim v bodoče v tem oziru godila kaka krivica, bodo si tega sami kriji. Bolniške blagajne so ustanovljene za delavce, da se podpirajo bolni člani ob času bolezni, dokler niso zmožni delati in si ne morejo ničesar prislužiti, nikakor pa bolniške blagajne niso ustanovljene za to, da bi bolni člani morebiti bogye kako dolgo morali na podporo čakati. Zato pa je poskrbela tudi postava in dala delavcem moč v roke, da oni volijo dvakrat toliko delegatov v glavni zbor in dvakrat toliko članov v načelnštvo, nadzorništvo in razsodiščki odbor, kakor delodajalc. V rokah delavcev samih je toraj odločiti, kdo naj ima pri blagajni odločilno besedo, kdo naj stopi blagajni na čelu. Sedaj je tedaj čas, da delavci-volilci dobro prevadijo, koga naj volijo med delegate in ti zopet, koga naj poslejo v načelnštvo itd. Volilo se bode na podlagi prejšnjega volilnega imenika in po določilih prejšnjega razglasila in sicer voli prva delavska skupina „Ljutomer“ 17 delegatov, druga delavska skupina „Cven“ itd. 15 delegatov in tretja delavska skupina „Kamenčak“ itd. 8 delegatov. Delavci-volilci, zdržite se in volite sporazumno v vsaki skupini zanesljive in razumne delegate za občni zbor. Ti pa naj potem skrbijo, da volijo izmed svoje sredine soglasno v načelnštvo, nadzorstvo in razsodiščki odbor poštene, zanesljive, narodne in sposobne može, kateri ne bodo samo kimali ali še tega ne, ampak kateri bodo imeli tudi pravicoljubija in poguma dovolj, v teh korporacijah pravice svojih bolnih sotropinov tudi odločno zastopati. Ako ta čas zamudite in si ne izvolite takih zastopnikov, boste si sami krivi, ako boste v bodoče trpeli kako krivico. Dne 26. t. m. tedaj vsi delavci-volilci brez izjeme točno ob pol 9. uri na volišče.

I Nova železnica. Železniško ministrtvo je dalo Aleksu Stern na Dunaju dovoljenje za tehnično osnovno delo železnice, ki bi tekla iz Radgona, čez Dedonjce, Šetinjce do štajerske meje in od tam dalje proti Muraszombat.

I Sv. Jurij ob Ščavnici. Političen shod dne 12. t. m. je bil naravnost sijajen. Videm ves v zastavah. Med zborovanjem najlepši red. Krasno vreme. Nasprotniki mirni. Navzočih do tisoč ljudij. Poslance gg. dr. Ploj in Kočevar burmo pozdravljeni. G. dr. Korošec iz važnih razlogov ni mogel priti. Shodu je predsedoval g. Pelcl od Sv. Petra. Prvi spregovori g. dvorni svetnik dr. Ploj o delovanju štaj. drž. poslancev v zadnjih šestih letih. Prav podrobno je govoril o volilni reformi. Posebej je povdarjal, da je v tem oziru storil za Slovence, kar je mogel. Naj se poslanec ne sodi po tem, kar so dosegli, ampak kako so delali. Treba je nekoliko potrpeti in vsestranski dalje delati; sčasoma se da marsikaj doseči. Na razne medkllice odgovarja posebej, da je nesmisel v odseku obstruirati; v zbornici pa bodo slov. poslanci storili vse, kar bo le mogoče, da se dà Slovencem, kar jim gre. Glede Koroške povdarja, da koroškega poraza niso krivi slovenski poslanci, ampak premoč in Korošci sami, ker je tam še strašna narodna zaspansost, na kar Nemci računajo. Posebej je ožigosal Plantanovo postopanje. Zagotavlja zborovalce, da bo vsikdar nemorno delal za koristi slovenskega naroda! Barno odobravanje. Debata zelo živahna. G. dr. Grossmann z ozirom na pojasnila Plojeva pritrjuje, da bi bila obstrukcija v odseku brezuspešna; ugaja mu, da je govornik nasprotnik kranjskega prepira; ža-

losti ga pa, da so spodnještajerski trgi in mesta vsled priklopitve k celjskemu volilnemu okraju izročeni politični smrti. Dr. Ploj zavrača to misel, češ, da razmerje 17.900 Nemcov: 11.300 Slovencev po teh trgih in mestih da upati, da se bo sčasoma vse spremenilo; samo delati bo treba. Predlog dr. Grossmanna glede Slovencev v teh mestih in trgih: Nemca ne moremo voliti, s slov. kandidatom ne prodremo, tedaj nam pa nič drugega ne preostaže, kakor da se pridružimo soc. demokratom, je občinstvo z mogočnim „ne“ zavrnilo. Tajnik priprav. odbora je djal, da prepira à la na Kranjskem nočemo, a kadar bo kdo delal zoper katoliška načela, se bomo branili. Govoril je še g. nadučitelj Vauda iz Veržej o nepravilnostih glede zemljiškega davka in vinogradnih podpor, o kmetijskih šolah, o spriznajuženju z Italijani itd. G. Roškar od Sv. Benedikta je g. drž. poslancu priporočal občino Ščavnico zaradi obč. volitev, ter da se odpravijo oskrbovalna sprejetišča kot nadloga za občine in podpora pohajkovana. — G. dež. poslane Kočevar je poročal o deželnozborskem delovanju štaj. slov. poslancev. Po govoru se je razvila zelo živahna, dà, nekako burna debata. G. obč. predstojnik Nemeč je predlagal: 1. naj se opuste brezobrestna posojila in se vinogradnikom pomaga z drž. trtnicami; 2. da se na kmetih naj ne nastavljajo izkušene babice, ker se s tem občinam delajo nepotrebni stroški in 3. naj se gleda na brzo odpravo za kmečki stan neugodnih šolskih počitnic od 15. julija do 15. septembra. G. Roškar je povdarjal, da se pri razdelitvi deželnih trti kmet prezira; g. Vauda je ožigosal nečuvane zavlačevanje uravnave Mure; g. obč. predstojnik Breznik želi, da se pri deželnih podporah naj zlasti gleda na male posestnike ter da iz dež. trsnic naj dajejo le dobro blago. G. Zemljicje povdarja, da dež. trsnice kmetu nič ne koristijo, ker si jih navadno niti ogledati ne sme, daril iz njih pa bač kmetje najmanj dobivajo. Zahteva: če je gornjeradgonski okrajski zastop res letos dobil pravdo zoper južno železnico, mora Vračko okraju vrniti onih 1500 K, ki jih je pred leti sprejel kot nagrado, češ, da je že takrat po njegovih zaslugal bila pravda dobljena. Vpraša, je li res, da Gornjeradgona postane trg, če, potem protestiramo, ker na ta zviti način hočejo nemškutari znova dobiti v roke okr. zastop. Dr. Ploj odgovarja, da to sliši zdaj prvič, da bo pa takoj brzojavno protestiral zoper to v Gradcu in pri ministrstvu. Shod se izreče za to: če se sploh kje v tem okraju naj naredi trg, tedaj naj to postane Videm (Sv. Jurij), in to na vsak način takrat, če bo Gornjeradgona trg. Omenjam, da je g. Kočevar v svojih odgovorih zavzemal precej „nekmečko“ stališče! Sprejeli sta se sledeči resoluciji. 1. Politični shod pri Sv. Juriju ob Ščavnici dne 16. avg. 1906 izreka popolno zaupanje g. drž. poslancu dvornemu svetniku dr. Ploju, kakor tudi gg. poslancema dr. Korošcu in Kočevarju. Prav posebej obsoja nesmiselne napade na g. dr. Ploja glede njegovega državnozborskega delovanja v odseku za volilno reformo. 2. Oziraje se na zadnja prestavljanja slovenskih avskultantov (dr. Žihel in dr. Vuk) na Kranjsko iz njihove ožje domovine protestiramo najodločneje proti temu, da se pri sodnijah odpravljajo uradniki, naši rojaki, ki delujejo v vsobeno zadovoljnosten, ter se nadomeščajo s tuji; in zahlevamo, da se na slovenskih tleh nastavlja slovenski sodniki in uradniki. — Ustanovitev „katol. slov. polit. in gospodarskega društva za gornjeradgonski in ljutomerski okraj.“ Ljutomeržani (tržani) in navzoče dijaštvu (!) ugovarjajo temu, da bi novo polit. društvo delovalo tudi v ljutomerskem sodnem okraju, češ, to bi bila konkurenca že obstoječemu ljutomerskemu, to bi se reklo, sejati razpor à la kranjski. Po dolgi debati je g. dvorni svetnik predlagal, naj se zazdaj v preprečitev razpora ustanovi katol. polit. društvo samo za gornjeradgonski sodni okraj; ako bi pa ljutomersko delovalo v nasprotjem smislu, lahko vsakčas delokrog razširi. V imenu „sloga in mira“ se je sprejel ta predlog. Oglasilo se je takoj zadostno število udov. Prvi g. dvorni svetnik z udnino 10 K. Odbor se še ni volil. Kmečko ljudstvo je zarad tega nastopa Ljutomeržanov zelo razburjeno. — Vsekako najprisrčnejši prizor je bil, ko je g. obč. predstojnik Čagran v imenu jurjevških občin (bolehnecke, galuške, grabomoške, jurjevške, kralovske, okoslavske, slaptinske, stanetinske in terbegovske) pohvalno opisal delovanje gg. dr. Ploja in župnika Kunceta ter jima v priznanje tega izročil krasni diplomi častnega občanstva omenjenih občin. Zborovalci so viharnonavdušeni pozdravljeni do odlikovanje. Gimjena sta se odlikovanca zahvalila,

ter je g. dr. Ploj v spomin tega dal za novo cerkev dvesto krov, č. g. Knunce pa imenovanim občinam po 20 K vsaki. — Nato se je zborovanje zaključilo. Razvila se je prirčno vesela prosta zabava. Pri slovesu je g. dvorni svetnik dr. Ploj djal, da je imel že mnogo shodov, a tako zanimivega, tako prijateljskega in veselega še nikdar!

I Iz gornjeradgonskega okraja. Vjeli so se! Kdo? Oni, ki so se tako protivili temu, da bi novo katol. polit. društvo delovalo tudi v ljutomerskem okraju. Ustanovilo se je namreč katol. polit. društvo samo za gornjeradgonski okraj, pa pod tem kompromisnim pogojem, da se takoj razširi njegov delokrog čez ljutomerski sodni okraj, kakor hitro bi ljutomersko začelo nasprotno delovati. Zdaj ljutomersko mora delovati v smislu gornjeradgonskega, sicer se takoj izvrši, česar so se gospodje tako bali. Politično je ljutomerski „liberalizem“ izročen smrti!

Celjski okraj.

c Za davkarja v Celju je imenovan gosp. Leopold Hasenbichl iz Lipnice.

c Na dan z imeni! Z dovoljenjem in tudi s sodelovanjem celjskih gospodov se je začela v zadnjem času rušiti v narodnem oziru toli potrebna sloga. Gospodje hočejo biti sami pri svojem „delovanju“; kajti to delovanje je tako, da ga res mi drugi ne moremo odobravati. Sedaj se pripoveduje, da hoče nemški šulferajn v okolici zidati nemško šolo. In „Slov. Narod“, ki svoje ljudi v Celju prav dobro pozna, pripoveduje: „... nas Slovence pri ti zadevi mika nekaj drugega. Ni več tajnost, govoriti se tu in tam, da se je prostor za bodočo nemško šolo v Gabrijih prodal po Slovencih ter da se je dotična kupna pogodba delala celo v slovenski pisarni. Mi hočemo resnico zvedeti, na dan ž njo!“ Vsi smo prepicani, da „Narodu“ ni za to, da se resnica zve, ampak s to navidezno odločno notico je hotel samo celo zadevo spraviti z dnevnega reda, toda poskrbeli bomo že mi, da se bo resnica res zvedela.

c Strela je udarila v Vrečerjev hram v okolici celjski.

c Ogledovanje goveje živine v celjskem okraju. Stajerski deželni odbor je odredil, da se vrši v smislu § 22. postave z dne 17. aprila 1896, dež. zak. št. 41. v okraju Celje ogledovanje goveje živine v soboto 1. septembra t. l. v Celju na mestnem sejmišču blizu klavnice začenši ob 8. uri zjutraj. Ker tvori celjski okraj murodolsko pleme, poleg tega se pa licencirajo tudi biki — polutniki murodolskega plemena, križani z domaćim enobarvnim plemenom, pri katerih se kažejo znaki murodolcev — dovoljeno je darila priznati samo čistokrvnim murodolcem, oziroma polutnikom spodaj imenovanih plemen, kateri imajo stalno stanje v celjskem sodniškem okraju. Živali izven celjskega okraja se ne bodo priprstile k ogledovanju. Za ta ogled določeno je 650 K državnih, 400 K deželnih in 600 K okrajnih daril, katera se bodo razdelila kakor sledi:

Za bike:

1 državno darilo po 100 K, skupaj	100 K
1 " " 80 " "	80 "
2 " " 70 " "	140 "
1 deželno darilo " 90 " "	90 "
1 " " 60 " "	60 "
1 " " 50 " "	50 "
2 okrajna darila " 40 " "	80 "
4 " " 30 " "	120 "
6 " " 20 " "	120 "

Za telice in bikece:

1 državno darilo po 40 K, skupaj	40 K
1 " " 30 " "	30 "
2 deželna darila " 20 " "	40 "

6 okrajnih daril " "	60 "
----------------------	------

Za krave:

1 državno darilo po 60 K, skupaj	60 K
1 " " 50 " "	50 "
3 " " 40 " "	120 "
1 " " 30 " "	30 "
1 deželno darilo " 40 " "	40 "
4 " " 30 " "	120 "
2 okrajna darila " 25 " "	50 "
4 " " 20 " "	80 "
6 " " 15 " "	90 "

Na podlagi § 20. odst. 2 in 3 postave o govedorji z dne 17. aprila, št. 41. zaukazal je štaj. deželni odbor, da sme eden razstavljenec v eni vrsti (za bike, krave in telice) iz od države in dežele dovoljenih daril prejeti samo eno denarno darilo, ako pa prižene eden razstavljenec na ogled najmanj 3 goveda, katera bi po splošni razsodbi imela dobiti državna ali deželna darila, ima pravico do ene

bronaste, ako pa prižene najmanj 6 takih goved, pa ima pravico do srebrne svetinje. Te svetinje podeli dežela in se bodo kakor denarna darila priznale od živinoogledne komisije. Polovica okrajnih daril se bo pripoznala edinole živinorejcem kmečkega stanu. Razen zgoraj imenovanih daril se bode razdelili tudi več občinskih in drugih privatnih daril okroglo 200–300 K. Občine in premožni zasebniki so vabljeni, da podarijo in dopošljejo okrajnemu odboru zasebna darila, katera se bodo obenem razdelila pri ogledovanju živine. Govedorejci se opomnijo posebno še na sledeče: Ogledovanje goved se prične v soboto 1. septembra t. l. na mestnem sejmišču v Celju točno ob 8. uri zjutraj. Malovredna živila naj se ne prižene. Vsa živila mora biti točno ob 7. uri zjutraj na mestu. Stališče živali določilo se bode na licu mesta. Pred začetkom ogledovanja živila znajo se tudi biki licencirati. Pri tem splošnem ogledovanju govede se bodo razdelila tudi darila skupno 455 K, koja so se priznala bikorejcem pri spomladanskem licenciranju pod pogojem, da se priženejo biki k temu ogledovanju. V nasprotnem slučaju zapade darilo. Okrajni zastop v Celju dne 14. avg. 1906.

c Zlata poroka. Josip Dolinar, posestnik v Lokah pri Mozirju, popelje dne 27. t. m. svojo 82 letno soprogo Marijo Dolinar k zlati poroki. Čestitamo!

c Nepostavni „načelnik“ dobrnski Pintar iz Zavrha začenja biti zanimiv. Izdal je ukaz, s katerim prepoveduje šolske prostore za podučne namene! Osnovalni odbor za ustanovitev kmetijske podružnice na Dobrni je naprosil namreč potovalnega učitelja g. Goričana, da ima podučno predavanje o kmetijskih stvareh. Ker na Dobrni ni za taka predavanja primernih prostorov, obrnil se je odbor na krajiški šolski svet dobrnski, da se mu v to svrhu prepusti en razred ljudske šole. Iu čudi se svet! Pintar iz Zavrha je po nasvetu šolskega vodstva na Dobrni na lastno roko brez vedenja krajnega šolskega sveta prošnjo kratkomalo odbil!! Pintar! Pintar! Cela Dobrna občuduje tvojo modrost in modrost šolskega vodstva dobrnskega! Namesto, da bi skrbeli tisti, ki so v to poklicani, za poduk ljudstva, se pa temu z vsemi štirimi upirajo. No, predavanje se bo vkljub „ukazu“ Pintarja iz Zavrha vršilo in bosta Pintar iz Zavrha in šolsko vodstvo najbrž tudi povabljeni!

c Kaj pa to pomeni? Na predvečer cesarjevega rojstnega dne so dobrnski Slovenci razsvetlili svoje hiše. V egiptovsko temo pa je bila zavita dobrnska — ljudska šola!! Pintar iz Zavrha! Ali res nima krajiški šolski svet 80 v, da bi se kupile šolskemu vodstvu sveče, in bi se na vsako okno postavila vsaj ena goreča sveča na čast svetemu cesarju?!? Če bo treba kakšnega plota ... hm ... ja ...! — Na cesarjev rojstni dan je bila v farni cerkvi cesarska sv. maša. Pintar iz Zavrha, ki si „načelnik“ krajnega šolskega sveta, kje si pa bil? Al' si morebiti spal, Pintar iz Zavrha? In c. kr. dobrnsko orožništvo, ki nosiš cesarsko suknjo, kje si bilo? Vprašamo samo: Se li tako vzbuja v srcu naroda vdanost, ljubezen in zvestoba do vladarja?

c Savinjske planine. Vodnik po gorah in dolinah v Savinjskih planinah. Sestavl Fr. Kocbek. Izdala Savinjska podružnica „Slov. planinskega društva“. Zopetno opozarjam na to znamenito knjižico, ki prav pregledno in natančno opisuje krasno spodnjekrajiško Švico. V knjižici so tudi kratka navodila hribolazcem ter dve lepi slike „Kocbekove“ in „Češke koče“. pridejan je zelo pregleden zemljovid oddelka Grintavčega in Ojstrčinega ter „Pogled od Ljubljane na Savinjske planine“. Ta knjižica je neobhodno potrebna vsem, ki potujejo v ta del slovenske domovine. Dobiva se pri „Savinjski podružnici Slov. planinskega društva“ v Gorjancemgradu in stane 1 K 20 v s poštnino vred. Kdor si jo naroči, stori tudi domoljubno delo, ker pospešuje s tem delovanje planinskega društva.

c V Žalcu se je ustanovilo dne 19. t. m. društvo „Žalski Sokol“.

c Umrla je dne 15. t. m. gospa Ana Jerše pri Sv. Juriju ob Taboru. N. v m. p.!

c Griže. Občinski odbor v Grižah objavi vsled soglasnega sklepa v seji dne 29. julija 1906 z ozirom na napade na č. g. župnika grižkega v raznih listih sledete resnično pojasnilo: Župniški svinjaki v Grižah so bili že tako strohneli, da je bilo treba neobhodno novih. To je spoznala komisija c. kr. okrajnega glavarstva Celje, pri kateri je bil nazvoč od obeh občin izvoljen konkurenčni odbor. Ako bi bili starci svinjaki še res dobri, bi bili ti odborniki kot davkopalčevalci in zastopniki takih gotovo ugovarjali, kar pa se ni zgodilo! Da se izogne zopetnem stroškom, se je sklenilo zidati trpežne svinjake. Stavba se je vršila natančno postavnim potom in ni imel z isto č. g. župnik nič opraviti. Iz tega pa

sledi, da so krivični vsi napadi, naperjeni nanj zaradi svinjakov. Občina Griže je plačala svoj prispevek — okroglo 1100 krov — iz občinske blagajne in torej ni res, da bi se bil v tej občini kdo zaradi svinjakov rubil. Ukrenil pa tega ni župan sam, kakor se mu predbaciva, temveč ves občinski odbor, ki je s tem umestnim sklepom preprečil vse nadaljnje nepotrebne stroške. Grižki župljani občine Petrovče so imeli prispevati skupno okroglo 680 K. Ker pa se takoj ni dovolilo plačati iz občinske blagajne, se je moral znesek v smislu tozadenevga odloka okrajnega zastopa celjskega razdeliti med davkopalčevalce. S tem se je seveda povzročilo ogromno dela in zamande. Tudi je bilo treba prištetи stroške in obresti. Predpisani so bili zneski po dekretih in tisti, ki so jih plačali, niso imeli nikakoršnih sitnosti. Od drugih — večinoma svojeglavec in nagaivcev — so se prispevki morali iztrirjati po c. kr. okrajnem glavarstvu; kajti podjetnika — kmeta, ki sta brez dobička postavila poslopje, morata končno vendar priti do svojega denarja. — To so torej svetovnoznan župniški svinjaki grižki, ki se že skoraj celo leto slikajo po raznih nemških in slovenskih časnikih. Kdor jih vidi, poreče: „Pa res ni vredno!“ — Veljali so skupaj 3500 krov. Od tega zuneska smo plačali davkopalčevalci skupaj okroglo 1900 krov, a ostanek patron. — Kar se tiče podnebenega Andreja Kačnika pa je res sledeče: Majnikovo drevo postaviti je bila popolnoma fantovska zadeva in jih ni nihče k temu prigovarjal. Fantje so si najeli tesarja Kačnika kot priznanega izvedenca v takih rečeh. Vkljub temu, da se je Kačniku od več ljudi resno odsvetovalo staviti tako drevo, se ni za to zmenil. Ponesrečil je torej popolnoma vsled lastne krvide in smelosti Slučajno navzoči občinski odborniki so ga sami spravili v mrtvašnico, kar je bilo vsled grozne poškodbe ponesrečenca edino pametno. To pač potrdi tudi nesrečna vdova. Č. g. župnik je šele v jutro pred mašo zvedel o nesreči, ko je bil Kačnik že davno v mrtvašnici. Torej ni on ničesar naročal. Sploh pa ima z mrtvašnico ukrepati edino-le občinski urad. Dopsnik pač pozna presneto slabo postave, da kvasi po časnikih take neumnosti. No, dozdeva se nam, da jih — noče poznati. Vsi ti napadi izhajajo iz osebuega sovraščva. Dopsnik hvali rajnega gospoda župnika. Prav! Tudi mi se ga radi in hvaležno spominjam. Imel je preblagi gospod le to slabost, da je dopisnik preveč — kadil in ga tako še utrdil v njegovi prirojeni domisljavosti in ošabnosti, ki pa se opira le še na — spomine.

c Braslovče. Med budimi nalivi je 17. avg. ob 3. uri popoldne strela včigala v Kamenčah pri Greglju gospodarsko poslopje. Strela je ubila žrebeta in tudi zadela teleta. Zgorelo je vse, kar je bilo spravljeno. K sreči je hiša ostala. Braslovška požarna bramba je storila svojo dolžnost, a gasiti je pomagal tudi dež, koji se je vlival kakor iz oditega soda. Tudi toče je bilo vmes.

c V Savinjske planine pribaja letos precej več tujcev, turistov, kakor prejšnja leta v tej dobi. V Kocbekovi koči jih je bilo že čez 50. Tujci se divijo krasoti naših pokrajin, oni občudujejo naravne lepote mile naše ožje domovine, oni vedo ceniti obsežen razgled iznad naših gorskih vršacev in idilnost ter romantičnost naših dolin — a naši rojaki — Slovenci pa hodijo raje v Tirol, v Švico itd. na letovišča; četudi je tam dražje življenje in deloma ni takih krasot, kot jih nudijo svojim posetnikom Savinjske planine. Sedaj je čas! Rojaki, z odprtimi rokami vas sprejmemo, pridite k nam! Tudi tukaj bi bilo se držati gesla: „Svoji k svojim!“

c Umrla je pri Sv. Stefanu pri Žusmu dne 17. avg. Marija Pungeršek v 48. letu po dolgotrajni mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti. Bila je vrla gospodinja in skrbna mati šesterih otrok ter vzgledno krščanska žena občespoštovanega posestnika, 22 letnega cerkvenega ključarja in načelnika krajnega šolskega sveta ter bivšega župana Franca Pungeršek. N. v m. p.!

c Srebrno poroko sta obhajala dne 16. t. m. g. Ivan Kramer in njegova soproga Antonija v Trbovljah.

c + Č. g. Šumer. Dne 1. avgusta je pri usmiljenih bratih v Gradiču smrt strla mlado življenje č. g. kapljanu Juriju Šumer. Rojen je bil 22. aprila 1878 v Trbovljah. Gimnazijo in bogoslovje je dovršil v Mariboru, in tu je bil dne 25. julija 1905 posvečen v mašnika. Kako ljubljen je bil v svojem domačem kraju, so pričale nenavadne slovesnosti, katere so mu pripredili Trbovljci o priliki nove sv. maše dne 6. avgusta lanskega leta. Kapelanoval je pri Sv. Martinu v Rožni dolini in nekaj dni v starem trgu. Že dalj časa jebolel na snisci, ki ga je vedno bolj slabila. S 1. junijem je dobil dočista za eno leto. Šel je v svojo domovino, v

Trbovlje, in bil v dobri oskrbi v župnišču blizu dva meseca, ko pa se je bolezen občutno shnijšala, se je podal v Gradec k usmiljencem, a tu so mu povedali, da zanj ni pomoči. Hotel se je vrnil nazaj v domovino, a je bil že preslab. Zato pa je izrazil željo, naj ga vsaj pokopajo v domači gradi. Dne 3. avgusta popoldan je bil sprevod v Gradcu do kolodvora, vodila sta ga njegova tovariša kaplana Berk in Strmšek, potem so ga prepeljali v Trbovlje, v župnišče, kamor so ga prišli ljudje kropiti. V nedeljo popoldne pa je bil velikanski pogreb. Dolski župnik č. g. Anton Veternik, ki je imel na njegovi novi sv. maši slavnostni govor, mu je tudi zdaj, ravno ob obletni leti primicije, govoril ganljivo slovo ter ga v spremstvu večih duhovnikov izročil tih zemlji. Da je bil rajski drag ne samo Bogu, ampak tudi ljudem, to se je videlo na velikem pogrebu. Pevci so mu zapeli: Blagor mu! Na omem svetu se je sešel z očetom in materjo, ki sta mu umarla lansko leto. Za njim žalujeta dva brata in dve sestri. N. p. v m.!

Brežiški okraj.

b Dr. Franc Jankovič — izvoljen. Pri deželnozborški volitvi dne 21. t. m. je dobil g. dr. Franc Jankovič 820 glasov, nasprotni kandidat Benjamin Kunej pa 560 glasov. Dosedaj so nam došla iz sledenih okrajev poročila o razmerju glasov: Kozje: Jankovič 63 glasov, Kunej 0, Pleterje J. 33, K. 4, Sedlarjevo J. 11, K 6, Lastnič J. 17, K. 0.

b Bizejsko. Dne 12. t. m. se je obhajala pri nas običajna Lovrenčeve nedelja z veličastno procesijo. Udeležilo se je ogromno ljudstva, domača požarna brama, veteranci z zastavo, ter godba iz Klanca v uniformi. Redka zanimivost pa je bila v cerkvi, kjer so štiri duhovniki nastopili, od katerih je bil vsak iz druge škofije: Pridigar iz tržaške, celebrant iz senjske, dijakon iz lavantske in subdijakon iz zagrebške škofije.

Najnovejše novice.

Lenarsko kat. politično društvo priredi v nedeljo 2. sept. ob 3. uri pop. polit. shod pri Sv. Juriju v Slov. goricah in v nedeljo 9. sept. ob 3. uri pop. pri Sv. Antonu v Slov. gor., prvikrat v prostorih g. Ig. Alta. Poročali bodo naši poslanci.

Pozor štajerski udeleženci katoliškega shoda v Ljubljani! Ker se ni dovolj udeležencev pravčasno oglasilo, odpade posebni vlak. Štajerci se peljamo v nedeljo z vlakom, ki odide iz Maribora ob 5. uri 35 min. zjutraj in dospe v Ljubljano ob 9.35. Seveda si vzamejo udeleženci karte za tja in nazaj, ki veljajo 8 dni. V Ljubljano pride ravno prav k zborovanju. Po noči ob 12.52 se labko peljemo Štajerci k Mariji Pomagaj na Brezje, smo ob 2.10 na Otočah in čez 1 uro na Brezjah. Tam lahko vsi romarji opravijo svojo pobožnost. Če bo udeležba količaj obilna, bo tudi pridiga. Ob 9. uri predp. gremo na Bled, ob 2.58 pop. se odpeljemo z Lesc v Ljubljano, kamor dospemo ob 4.30, da se udeležimo prvega slovesnega zborovanja. V torek ostanemo celi dan v Ljubljani in se po noči ob 12.15 odpeljemo na Štajersko. V Postojno bo najboljše se peljati v torek ob 4.25 zjutraj, iz Postojne pa z brzovlakom ob 10.17 nazaj v Ljubljano. Voznina na Brezje poskoči za 3 K, v Postojno pa za K 1.50 od objavljenega za posebni vlak. Za znižanje vstopnine v postojnsko jamo bomo proslili; če bo mnogo obiskovalcev tame, bo gotovo znižana. Udeleženci, ki se peljejo iz Maribora, so lahko zjutraj ob 4. in pol 5. uri pri sv. maši v frančiškanski cerkvi v Mariboru, ostali pa v Ljubljani. Na ta način ostane v veljavi že razglaseni vspored. V Ljubljano se vozimo po dne, nazaj po noči. Štajerski Slovenci, pojdimo v najobilnejšem številu na III. slov. kat. shod.

Umrla je po dolgi mučni bolezni K. Vnuk, mati občespoštanega Franca Vnuka, posestnika in trtičarja pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. Milo se nam je storilo, ko so dali širje sinovi mater v grob. N. v m. p.!

Odlikan slovenski čebelar. Na razstavi v Ljubnem na gornjem Štajerskem, katere se je udeležila cela Nemčija, Avstrija in Ogrska, bil je odkovan naš vrl rojak g. Jos. Pajtler, učitelj pri Sv. Miklavžu pri Slovenjgradcu, z II. državno kolajno. Razun tega je še dobil kot darilo stiskalico za izdelanje umetnih satov. Stiskalica ima precejšnjo vrednost. Vrlemu rodoljubu najiskrenejše čestitke!

Št. Peter pod Sv. Gorami. Vkljub slabemu vremenu je bilo zborovanje zadnjo nedeljo prav

obilno obiskano. G. dr. Korošec je poročal o državnem zboru, o volilni reformi, nekaterih kmečkih vprašanjih itd. ter nazadnje priporočal kandidaturo dr. Jankoviča. Nato je odgovarjal v splošno zadowoljnost na mnogoštevilna vprašanja, ki so se mu stavila. Izreklo se mu je soglasno zaupanje.

V kozjanskem okraju je bila dne 17. t. m. strašna toča. Državni poslanec dr. Korošec, ki se je mudil v onem okraju, se je takoj brzojavno obrnil na brežiškega glavarja, naj se škoda hitro ceni, ne pa ko že vse zaraste.

Društvena naznanila.

Kat. slov. izobraževalno društvo v Studencih pri Mariboru se udeleži III. slov. kat. shoda z društveno zastavo — v nedeljo 26. avgusta. Zbirališče v društveni čitalnici. Odhod na koroški kolodvor v soboto ob tričetrti 11. zvečer.

Koncert v Framu. Bralno društvo v Framu priredi ob priliki svojega 15-letnega obstanka v nedeljo dne 26. t. m. ob 4. uri pop. na vrtu pri g. Turnerju s prijaznim sodelovanjem polnoštevilne "Slovenjbiškiške narodne godbe", domačih pevcev in diletantov velik koncert. Prijatelji lepe godbe in mlega slov. petja naj prihite ta dan v Fram.

Bralno društvo pri Sv. Andražu v Slov. goricah priredi v proslavo 15-letnega obstanka v nedeljo dne 26. avg. popoldne ob treh v šolskih prostorih veliko narodno veselico, ki ima na vspored petje domačega mešanega zboru, samospev in dvespev s spremlevanjem glasovira, deklamacijo: "Star pravda", poučni govor ter šaloigro: "Ne klidi vraga!" Prosta zabava na vrtu, oziroma v notranjih prostorih Toševe gostilne obeta biti ob zvokih priznane Kocmutove godbe zelo živahnja. Mlado in staro naj ne opusti udeležiti se te veselice, ki se vrši ob vsakem vremenu. K prav obilni udeležbi vabi okoličane, oddaljene prijatelje in domačine odbor.

Telovadno društvo "Savinjski Sokol" v Mozirju priredi dne 26. t. m. veliko ljudsko slavnost, ki se je imela vršiti že 19. t. m. Ker nas je pa takrat razgnalo dejevno vreme, smo preložili slavnost na prihodnjo nedeljo 26. t. m. Bralno društvo na Dobrni priredi — kakor že naznanjeno — v nedeljo dne 26. avgusta veselico, pri kateri bo sodeloval dobroznanl pevski zbor iz Smartna v Rožni dolini. Govor o kmetijskih razmerah ima strokovnjak g. J. Legvart iz Ljubljane. Igrala se bo dosedaj nikjer igra "Nova zastava" ali "Razdrta ženitev", šaloigra v 8 dejanjih. Vstopnina za osebo 10 v, sedeži 20 v. Prijatelji poštene zavabljajo v nedeljo na Dobro!

Bralno društvo v Družmirju priredi 9. sept. ob 3. pop. veselico: igro s sodelovanjem sl. polnoštevilne šoštanjske narodne godbe in pevskega kluba. Vstopnina 40 v.

Bralno društvo v Pišecah priredi dne 26. avgusta Finžgarjev igrokaz "Divji lovec". Vstopnina stojiča 40 v, sedež 80 v. Po igri prosta zabava v gostilni g. Ilja s sodelovanjem narodne godbe. Začetek ob 4. uri popoldan. K obilni udeležbi vabi odbor.

Bralno društvo v Družmirju pri Šoštanju se že prav pridno pripravlja na veliko ljudsko veselico. 9. september res obeta biti velik naroden praznik. Nikdo naj ne zamudi in naj poleti ta dan v Družmirje med brate, obkoljene od naših nasprotnikov. Natančneje vspored še priobčimo!

Listnica urednosti.

Veržej: Preveč osebno in razjaljivo! — Sv. Jakob v Slov. gor.: Vaš dopis pride prihodnjič, ker smo že en dopis imeli. Pozdrav! — Kapela: Prihodnjič! — Ptujška okolica: Prihodnjič! — Skomre pri Vitanju: Pri notici o zlati poroki ni bilo imena! Prosimo! — Polensak, Velika Nedelja, Laški trg, Jurklošter, Mihovci, Zdole, Skomre: Vsled preoblicice rokopisa nam ni bilo mogoče priobčiti. Kar ni zastarelo, pride prihodnjič! Sv. Duš na Ostrom vrhu, Križevci, Slovenjgradec, Belevode, Rečica: Za to številko prepozno!

Podružnica, Družbe sv. Cirila in Metoda za gornjeradgonski okraj. V izkazu za upravno loto 1905 bo med nedelujočimi podružnicami družbe sv. Cirila in Metoda zaznemovana tudi gornjeradgonska. To pa vsled neljube pomote. Dne 10. septembra 1905 se je na občnem zboru pri Kapeli izvolil podpisani predsednikom podružnice ter je istega dne prejel 68.30 K kot donesek petrovške, kapelske in negovske župnije za 1. 1905. Sprejelo se je, da se pri Sv. Juriju nabiranje nadaljuje. Zato tudi nabbrane vsote 68.30 K ni odposlal, marveč jo je naložil na obresti, hoteč pozneje vse skupaj odposlati. Podpisani kot istočasni blagajnik za jurjevško župnijo ozirom na "Opomnijo" v kaledarju za 1. 1906 str. 99: "Izkazi (namreč za 1. 1904) so tako natisnjeni, kakor so bili objavljeni vodstvu do 30. septembra 1905" odlagal z nabiranjem, meneč, da je do 30. septembra 1906 še vedno čas. Nabiranje je hotel izvršiti po odbornicah "Dekliške zvezze". Le-to je bilo treba prej preosnovati, kar se je dovršilo še le sušica t. l. Nabiranje samo se je dokončalo dne 14. junija t. l. v vsoti 217.55 K. Družbino vodstvo v Ljubljani je pa z dopisi od dne 11. in 14. junija t. l. kratko malo odklonilo sprejeti nabранo svoto med prispevke za leto 1905. Podružnica torej ni spala, ampak je bila vsled pomote prepočasna.

Sv. Jurij ob Ščavnici, dne 14. avgusta 1906.

Frančišek Štuhec, podružnični predsednik.

Sv. Jurij ob Ščavnici. (Nadaljevanje.) — Za "Družbo sv. Cirila in Metoda" so darovali kot donesek za gornjeradgonsko podružnico za upravno leto 1905: Blag uš: Ivan Slana 20 v, Janez Slana 1 K, Alojzija Slana 60 v, Marija Šjanec 2 K, Matjaž Svetenja 60 v, Marija Nedok 20 v, Neža Koren 10 v, Marija Vrzel 10 v, Marija Belec 40 v, Otilija Smidlehner 30 v, Alojz Mikl 40 v, Karol Stramič 20 v, Anton Vogrinec 20 v, obitelj Klobasa 1 K, Babič 10 v, Janez Mikl 20 v, Franc Nedok 20 v, N. N. 4 v, Ana in Alojzija Kurbos po 10 v, skupaj 7 K 84 v, nabirala Marija Klobasa. — Brezje: Alojzija Domajnko 40 v, Franc Janžek 1 K, Marija Belec 10 v, Alojzija Slana 40 v, Ana Pirš 20 v, Katika Kegl 10 v, Ana Ilešič 20 v, Anton Fekonja 1 K, Jozefa Klobasa 20 v, Franc Andrašič 20 v, skupaj 8 K 80 v, nabirala Miciča Janžek. — Dragotinci: prof. M. Vamberger 2 K, Matjaž Žemljšč 20 v, Anton Sinko 1 K, Matjaž Korošec 1 K, Apo-

lonija Trstenjak 20 v, Marija Trstenjak 30 v, Zefka Fras 60 v, Alojz Korošec 1 K, Marija Filipič 10 v, Otilija Rauter 10 v, Jernej Rauter 20 v, Alojz Žnidarič 20 v, Franc Ilešič 20 v, Franc Čirič 1 K, Marija Vrbnjak 20 v, Anton Vrzel 20 v, Marija Korošec 20 v, Franca Lukovnjak 20 v, Marija Korošec 40 v, Ivana Stramič 20 v, Marija Lukovnjak 20 v, Radoslav Nemeč 1 K, Terezija Polak 20 v, skupaj 10 K 90 v; nabirala Trezika Nemec. — Žihlava: Henrik Štuhec 40 v, Martin Lajh 40 v, Franc Murkovič 40 v, Liza Kupljen 80 v, Franc Ritonja 80 v; Franc Sterniča 40 v, Ana Kavčič 40 v, Anton Ferenc 60 v, Alojzija Lanič 40 v, Alojzija Lanič 60 v, Jakob Žnidarič 20 v, Marija Ritonja 30 v, Franc Suhač 20 v, Jožef Domajnko 20 v, Franc Pintarič 20 v, Franc Zorman 50 v, skupaj 7 K; nabirala Tonika Zorman. — Stanetinci: Matjaž Jurkovič 40 v, Anika Jurkovič 20 v, Jožef Stramič 20 v, Alojzija Zamuda 20 v, Jozefa Strelc 20 v, Slavič Treza 20 v, Franc Verač 20 v, Miciča, Frančinka in Franca Klemenčič po 20 v, Franc Markovič 40 v, Terezija Žinkovič 20 v, Vilhelmina Rožman 40 v, Franc Verač 10 v, Matjaž Rajh 20 v, Alojz Kozar 10 v, Antonija Križan 20 v, Jozefa Črgul 10 v, Jožef Lenartič 10 v, Marija Hibler 10 v, Ivan Golnar 20 v, Franc Rantača 10 v, Franc Fras 20 v, Rozalija Klemenčič 20 v, Jakob Zorec 10 v, Franc Šumak 20 v, Marija Nedok 10 v, Alojzija Meglič 10 v, Marija Mihelič 20 v, Marija Cvetko 20 v, Franc Slana 20 v, skupaj 5 K 90 v; nabirala Anika Jurkovič. Vse skupaj 217 K 45 v.

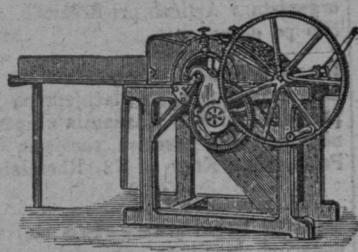
Sv. Jurij ob Ščavnici, meseca julija 1906.
Franc Stuhec, predsednik. Franc Kolbl, blagajnik.

Tržne cene

v Mariboru od 11. avgusta do 18. avgusta 1906

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
pšenica		15	60	—	—
rž	14	—	—	—	—
ječmen	14	50	—	—	—
oves	14	80	—	—	—
koruza	15	90	—	—	—
proso	18	—	—	—	—
ajda	17	—	—	—	—
seno	4	60	—	—	—
slama	4	40	—	—	—
		1 kg			
fizola		—	80	—	—
grah		—	52	—	—
leča		—	88	—	—
krompir		—	6	—	—
sir		—	40	—	—
sušovo maslo	2	40	—	—	—
maslo	2	60	—	—	—
špeh, svež	1	50	—	—	—
zelje, kislo	—	—	—	—	—
repa, kisla	—	—	—	—	—
		1 lit.			
mleko		—	20	—	—
smetana, sladka		—	72	—	—

Tovarniška zalog
kmetijskih strojev

Konrad Prosch
v Mariboru,
Viktiringhofgasse
priporoča
- svoje nove izboljšane -
gepelje,

mlatinice z najnovej-
šimi osmi, rezalnice za krmo, trijerje,
sekalnice * Slovenske cenike na zahtevo zastonj!

Jožef Kolarič

mizarski mojster, Maribor

Franc Jožefova cesta št. 9 v lastni hiši
absolviran obiskovalec tečaja mojstrov na c. kr. tehničnem obrtnem
muzeju na Dunaju,
se priporoča slav. občinstvu in čast. duhovščini v Izdelovanje vseh

mizarskih izdelkov za poslopja,
pohištva in oprave za sobe in
prodajalne

ter vsako delo pri šoli in cerkvi v vseh slogih najfinješega in pri-
prostega izdelka. — Načrti in proračuni zastonj. 488 1

Karol Kociančič kamnošeški mojster

Maribor, samo Schillerstrasse 25

priporoča svoja

481 2

kamnošeška in podobarska dela
za cerkve in druge stavbe, zidanje žrfi.

Velična zalog

nagrobnih kamenov.

Najnižje cene.

Svoji k svojim!

Opozarjam vsakega varčnega rodoljuba na
edino hrvatsko varovalno zadružo ..

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta

Zagreba

Ista zavaruje na Štajerskem, Kranjskem in Koroškem
vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po naj-
nižjih cenah.

Vsa pojasnila daje: Glavni zastop „Croatie“
.. v Mariboru, Koroška cesta štev. 9. ..

Zastopniki se isčejo po vseh večjih krajih Kranjske,
713 Stajerske in Koroške. 51—44

Vsaka slovenska gospodinja rabi samo slovensko cikorijo

v korist družbe sv. Cirila in Metoda,
katero izdeluje in prodaja „Prva jugoslovanska
tovarna za kavine surogate v Ljubljani“.

Slovenci! Slovenke!

Kupujte in zahtevajte povsod odločno

domače blago

v korist družbe sv. Cirila in Metoda

kot pivo, peresa, svinčnike, svalčične papirčke in ovitke,
voščilo za čevlje, šampanjec, cilindre za svetilke, platno,
pisemski papir in pralno milo družbe sv. Cirilla in Metoda.

28 oralov veliko posestvo

je pod prav ugodnimi pogoji
na prodaj.

Cena je 3400 K. Več pove
Alojzij Majcen, nadučitelj,
Sv. Duh — Leutschach.

Veleposestvo.

Okoli 300 oralov njiv, travnikov,
gozda in pašnikov z lastnim lovom.
Tri hiše, dva velika bleva za
50 goved in 200 ovac se
takoj jako vredno proda. Naslov
pove upravnivo Slov. Gosp. 477 1

Trgovci, gostilničarji,
pozor!

Proda se po najnižji ceni radi
opustitve podružnice nova in zelo
praktična

trgovinska oprava

okoli 400 hl pristnega ljuto-
merčana in večje partie domačega
žganja ter konjaka,
mlatilnica z gepelurom.

Franc Seršen
Ljutomer.

Peter Jagodič

pozlatarski in slikarski mojster v Celju, Gospode ulice št. 4
ponižno priporoča vsem častitim župnijskim predstojništvom in
duhovščini kakor tudi občinskim uradom svojo

prvo slovensko umetno delavnico v Sp. Stajerju
in zelo bogato zalogo cerkvene in hišne umetnosti, altarje,
prižnice, tabernakelne, božjih podob (kipov), svetnikov,
slik, od najmanjih do največjih, od 25 v do 200 K. Okvirje
po najnižji ceni, kakor tudi križe.

Ponovljenje in predelovanje starih altarjev itd. umetno in znano
zmožno po nizkih cenah — Proračuni in načrti zastonj
Za mnogobrojna naročila se priporoča

P. Jagodič.

Prva štajerska zadruža za uporabljajanje sadja
v Mariboru, Reiserstrasse 1

priporoča izvrstnega in pristnega

jabolčnika in hrušovca iz 1904
po nizki ceni. 509 2

SLOVENCI! Zahtevajte vedno in
povsod le najboljše
vžigalice

v korist družbe sv. Cirila in Metoda.

Želodčne kapljice

(z zaščitnim znakom sv. Marka.)

500 let je že stara lekarna,
kjer se izdelujejo po pre-
izkušenem zdravniškem na-
vodu **želodčne kapljice** (prej Markove kapljice).
Te po receptu, ki mi ga je
izročil neki zdravnik,
prirejene želodčne kapljice so
posebno priporočljive za ohran-
jenje trajnega zdravja, ker
je dokazano, da je nervoz-

nost, bledica, pomanj-
kanje spanja, migrena,
glavobol vedno le posle-
dice slabe prebave in
vsled tega tudi slabe tvo-
ritve krvi. — Te kapljice
učinkujejo posebno ob pre-
hlajenju želodca oslablje-
nju želodca, slabi prebavi
in s tem spojenim zaprje-
ter pomanjkanju teka.

ZAKONITO ZAJAMČENO.

Izvleček iz prostovoljnih zahvalnic, ki mi dohajajo vsaki dan:

Z Vašimi želodčnimi kapljicami sem zelo zadovoljen, ker so ozdravile mojo hčer od dolgo-
letne bledice. Pošljite mi, prosim za 8 kron še 2 ducata. Velespoštovanjem HENRIK KUBRICH,
krajni sodnik in Radenburgu. — Vaše želodčne kapljice so čudovito pomagale moji soprigi proti boleznim
v želodcu. Pošljite mi še 12 steklenic. JOSIP SCHNEIDER, posestnik na Dunaju Wiedner Hauptstr.

Zelodčne kapljice se pošiljajo:

1 ducat (12 steklenic) po 4.— K. 3 ducate (36 steklenic) po 11.— K.
5 ducatov (60 steklenic) 17.— K.

prosto zavoja in poštne, ako se pošlje denar naprej ali po poštnem povzetju — Razpošilja samo

GRADSKA LEKARNA, ZAGREB

853 18—20 Trg sv. Marka št. 68, poleg cerkve sv. Marka.